

Poznejte sami sebe

→ *Promluva Satja Sái Báby z 26. března 2001* ←

*Nejsem zásluha ani hřích, přepych ani bída,
kouzlo ani místo poutní, svaté písmo, obětování,
ani jídlo, požívání či jedlík.
Já (átman) jsem skutečným zosobněním čidánandy.
Jsem Šiva sám.*

(verš v sanskrtu)

Vtělení lásky!

Již od počátku učily vědy lidstvo principům rovnosti. Říkají, že nejste ani hřích či zásluha, štěstí nebo trápení. Nejste ani *jadžňa* (oběť) ani dobročinnost. Nejste rituální obětování, ani proces uctívání. Nejste ani člověk ani zvíře. Kdo tedy jste? Jste vtělením Šivy (příznivého principu). Jelikož člověk základní princip stvoření nepochopil, posuzuje podle jména a podoby a rozlišuje mezi ptáky, zvířaty, lidskými bytostmi a podobně. Nikdo by neměl klást důraz na jméno a formu. Jméno a forma odpovídají *pravrtti* (vnější cestě). Člověk by měl přijmout cestu *nivrtti* (vnitřní cestu) a pochopit základní princip stvoření.

(V tomto okamžiku materializoval Svámí citrón.) Toto je citrón. Citrónem jej nazýváme pro jeho tvar a chuť. To odráží aspekt *pravrtti*, nikoli *nivrtti*. Ve skutečnosti není ničím jiným, než uspořádáním buněk, molekul a atomů a v každé z těchto buněk je skrytá vnitřní síla celého citrónu. Buňky nemají ani začátek ani konec. Mají nesmírnou sílu. Tato schopnost se vztahuje k *ákáše* (prostoru). *Ákáša* je ve vztahu k čistému vědomí. I citrón je představitelem čistého vědomí. Osoba, požívající citrón, je také zosobněním vědomí. Všechno, co je, je vědomí samo. Jméno a tvar jsou podmíněné *pravrtti* (vnější cestou) a nevztahují se k vnitřní cestě, tedy *nivrtti*.

Každý člověk používá výrazy „Já“ a „mé.“ Tento kapesník, pohárek, auto, dům atd. se vztahují k vyjádření „mého“ a nikoli k *átmatattvė* – „Já“. Proto se „mé“

vztahuje k *pravrtti*, zatímco *átman* se vztahuje k *nivrtti*. „Já“ (*átman*) je neměnné, trvalé a věčné. Toto „Já“ je trvalé celistvé vědomí. „Já“ je vtělením vědomí. Jelikož je tento princip skrytý v každé osobě, je zosobněním vědomí každý.

Měli bychom tedy rozeznávat základní princip, neboli *múládháru*. Ta má tři aspekty: *Pravikrti*, *parjanakruti* a *pariprašna*. *Pravikrti* znamená odevzdání svého vlastního já. Druhý aspekt – jedinec musí odevzdat všechno, co považuje za „já“ a „mé“. Za třetí – musí se vytrvale dotazovat na *átmatattvou* toho, kdo ji realizoval. Uvědomění, že „Já nejsem tělo, mysl a intelekt, ani žádná z těchto věcí, projevených ve vnějším světě“, je smyslem *pariprašny*. Vědy učily tyto věčné pravdy od dávných časů.

Ze všeho nejdříve se musíte dotazovat na přirozenost „Já“. Buňky jsou tvořeny atomy, které se nerodí ani neumírají. Atomy a molekuly jsou projevením božského principu. Odkud se tato božská moc projevuje? Vzniká z *ákáši* (prostoru). *Sarvatah pánipádam, tat sarvatókši širómukham sarvatah šrutimallóké sarvamávtija tišthati*. (Rukama, nohama, očima, hlavou, ústy a očima – pronikající vším – prostupuje celým vesmírem.)

Vědomí je vše prostupující. Kdekoli spočine, ten objekt naplní. Objekty naplňují prostor, prostor je prostoupený vědomím a tak i všechny objekty jsou prostoupené vědomím. To má dva aspekty: bytí a projevení se. Projevení (vyzařování *bhakti*) je princip *átmana*. Tento princip *átmana* je vědomí samo. Vyzařování se nazývá *átman*, *paramátman* (nejvyšší *átman*), *paramadžjótí* (nejvyšší světlo) a podobně. Z tohoto vyzařování se projevíly různé objekty světa.

Vědy nazývají tento projev jako *átman* (Já). *Átman* není nikým vytvořený. Je sebezprojevený. V nitru jedince je přítomný věčný princip „Já“. Pocit „mé“ se vztahuje ke vnějším předmětům. „Já“ je *átman* a „mé“ je *májá* (iluze). Neměnný princip je skrytý ve všech objektech světa.

Člověk však upadá do omylu kvůli svým vrozeným sklonům (*vásanám*) a návykům (*abhjásám*). Vytváří si různorodé vztahy – můj syn, můj bratr a podobně. Příčinou těchto pout je vědomí těla. Kdo je před narozením matkou a kdo dítětem? Kdo je před svatbou manžel a kdo manželka? Všechny tyto vztahy, vytvořené člověkem, jsou pomíjivé, neboť jsou stejně přechodné, jako putující mraky. Tím, že se člověk ztrácí v pomíjivých vztazích, upadá do sebeklamu (*bhrama*).

Když se nacházíte v hlubokém spánku, nejste si svého těla vůbec vědomi. V *samádhi* své tělo duchovní aspirant (*sádhaka*) necítí také. Někteří věří, že jen to, co je vnímáno smysly, je opravdové. Ve skutečnosti, nic z toho opravdové není. *Átman* se projevuje jako odraz, zpětný účinek, odezva. Nic z toho nejste vy sami.

Vaše „Já“ je jediné *átmický* princip. Nikdo jiný utvářet vaši vnitřní skutečnost nemůže, ani ji nikdo nemůže popřít. Toto „Já“ je skutečný věčný princip – *nirgunam, niraňdžanam, sanátana níkétanam, nitja, šuddha, buddha, mukta, nirmala svarúpinam* (je bez vlastností, čistý, konečným útočištěm, věčný, neposkvrněný, osvícený, osvobozený a je vtělením svatosti). Tento *átmický* princip je pravým zosobněním božství, je tedy vyjádřením *Íšvarah sarva bhútánám* (Bůh je vnitřním obyvatelem všech bytostí). Je to tento princip univerzálního božství, který hlásají velcí učenci.

Všichni jistě například znáte příběh Ádi Šankary a *bráhmana*, který se učil Pániniho gramatiku. Šankara ho napomínal, aby se namísto toho soustředil na zpívání božského jména (*Góvinda náma*). Ve svém každodenním životě dáváme lidem a předmětům různá jména. Jestliže zavoláte jen: „Hej, chlapče,“ kdo přijde? Když však zavoláte: „Hej, Rámo,“ odpoví okamžitě hoch, jménem Ráma.

Nenarodili jste se s žádným jménem. Jména jsou dávána. Ani tělo, které vlastníte, nejste vy. Vytrvalým opakováním „já“ ve vztahu k tělu jste upadli do iluze vědomí těla. Kdykoli můžete vztáhnout výraz „mé“ na nějaký předmět – od svého kapesníku po různé údy – vyplývá z toho, že „vy“ se od objektu, označeného výrazem „můj“, lišíte. Kdo jste tedy vy?

Abyste to poznali, dává védanta různé výklady. Jestliže naleznete pravé rozlišení mezi „já“ a „mé“ v jeho správných důsledcích, pak se vztahy v celém světě projasní. Pocit vlastnění „mé“ je zcela oddělený od vašeho pravého „Já“. Vaše „Já“ toto všechno překračuje. Proto véda tvrdí: „*aham brahmásmi*“ (Já jsem *brahma*). Neříká: „*Brahma* je mé.“ Tvrdí, že „Já“ jsem pravým ztělesněním *brahma*. Proto by se měl každý pokoušet tento princip „Já“ poznat.

Vtělení lásky!

Tento zmatek povstává v první řadě z odlišnosti „Já“ a „mé“ a z následného přehlížení základu buňky, molekuly, atomu atd. Tento citrón je seskupením atomů a ne jen citrónem jako takovým. Pro své pohodlí jsme mu dali název citrón, nikoli z důvodu pochopení základní skutečnosti atomů a molekul.

Co je to poznání? *Advaita daršanam džňánám* (vnímání jednoho bez druhého je nejvyšší poznání). Toto je tělo s různými systémy – krevním, trávicím a tak dále. Je naživu jen tak dlouho, dokud jsou všechny systémy funkční. Zemře ve chvíli, kdy tyto systémy přestanou pracovat. Tělo je mrtvé, ale buňky a atomy jsou zde stále. Atomy se opět stávají pouhými atomy. Je tedy nezbytné poznat nejdříve princip *múládháry* (vnitřní elementární základnu).

Co je základem vody? Spojí-li se vodík s kyslíkem, dostáváme vodu a můžeme ji pít. Můžeme ale pít vodík nebo kyslík, když máme žízeň? Tuto pestrost vyžadujeme pro svoji potřebu. Pestrost je však pouhou *mithjou* (relativní skutečností). Co je to *mithjá*? Není to ani pravda, ani nepravda, ale jen zdání neexistujícího jako skutečného. Takový vzhled je dočasný a přechodný a po nějaké době mění svoji podobu. Pravda je neměnná. *Trikála bádham satjam* (pravda je jen to, co je neměnné v minulosti, přítomnosti a budoucnosti).

Člověk se dnes vydává mnohými špatnými cestami, aby získal moc a peníze. Jak dlouho však přetrvají? Přijdou a odejdou. *Má kuru dhana džana jauvana garvam, harati niméšát kálah sarvam* (Nebudte pyšní na své bohatství, potomstvo a mládí, vše bude během času zničeno). Domníváte-li se, že takový pomíjivý svět je pravdivý, plýtváte životem. Zrodili jste se proto, abyste mohli naplnit jeho smysl.

Šaríramádjam khalu dharma sádhanam (tělo je určeno ke správnému jednání). Co je vaší *dharmou*? Tvoří *dharmu* všechno, co vás těší? Vůbec ne. Správným jednáním je náležité přilnutí ke svému svědomí. Vy se diktátu svého svědomí vzdáváte a stáváte se obětmi klamu. Vidíte svůj odraz v zrcadle, je ale obraz skutečný? Ve skutečnosti je stranově převrácený. Jak by se takové falešné obrazy mohly stát pravdou? Stejným způsobem je celý vnější svět odrazem vaší vnitřní skutečnosti. Vaše vnitřní skutečnost by měla být základem. Jestliže se pevně přidržíte principu *múládháry*, všechny vnější klamy a přeludy zmizí.

Od narození až do smrti člověk opomíjí své vnitřní základy a promarňuje svůj život a energii na předměty vnějšího světa. To není smyslem života. Musíte si uvědomit pravdu o svém vnitřním zdroji a nakonec jej dosáhnout. Musíte prožívat pravdivý život. Narodit se, vyrůst, jíst, zabývat se různými světskými činnostmi a umřít není smyslem vašeho zrození. V dnešní době se však takové zájmy mnohonásobně rozrostly. Kvůli tomu člověk ve svém statutu po několik věků nepovyrostl.

Jméno tohoto nového roku je Vruša. Mnoho lidí vytváří všechny možné druhy předpovědí událostí nadcházejícího roku. Co se má stát, se stane. Vykonávejte to, co máte dělat. Při tom všem by měla být mysl soustředěna na váš původní zdroj (*múládháru*). Jestliže to budete opomíjet, veškeré vaše úsilí bude zbytečné. Jedině důsledkem tohoto čelí lidstvo tolika bolestným a katastrofálním událostem.

Nikdo by neměl říkat neradostné věci, ale já mám povinnost je říct. Nadcházející rok bude pravděpodobně čelit mnohem více obtížím než ten minulý. Politická aréna bude vystavena velikým problémům. Bude pravděpodobně více zemětřesení. Z jakého důvodu? Je to důsledek špatných činů člověka. Dobré či

zlé události na světě jsou následkem činnosti lidstva. I mezi bratry je rozpor a na politickém poli jsou opuštěny lidské hodnoty. Toto není případ jen jedné země, ale celé zeměkoule.

Jméno tohoto nového roku je Vruša. V Kérale je známý jako Višu. Podle indického kalendáře trvá celý cyklus šedesát let, po kterých se opakuje. Názvy některých roků jsou: Prabhava, Vibhava, Šukla, Pramódúta, Pradžótpatti, Ángirasa, Šrímukha, Bhava, Juva, Datha a tak dále. Jsou to jména Náradových dětí. Zplodil je, když se stal Náradou. Protože si přál, aby jména jeho dětí zůstala na věčnost, byly po nich pojmenovány roky.

Každý je povinen zažívat odraz, reakci a odezvu svých vlastních činů, ale nikdo nemůže předpovědět kdy, kde a jak se to stane. Jedna věc je jistá – dobří nebudou nikdy vystaveni utrpení a nepostihne je žádné nebezpečí.

V Gudžarátu žil bohatý obchodník, jménem Patél, který byl také velkým oddaným. Měl všechno pohodlí a vymoženosti. Každý den vykonával pravidelně *púdžu* (bohoslužbu). Jednoho dne se ho jeden z přátel zeptal: „Patéle, vy máte všechno, co si může člověk v životě přát. Proč tedy uctíváte Boha?“ Patél odpověděl: „Neuctívám Boha kvůli bohatství a prosperitě. Prosím ho jen o blaženost a mír.“

To je pravá oddanost. Mír a blaženost nemohou být získány jinak než od Boha. Štěstí je sjednocení se s Bohem. Nezáleží na tom, jak se o to pokoušíte, mír nemůžete získat z vnějšího světa. Mnozí zahraniční oddaní říkají: „Já chci mír.“ Vysvětlují jim: „Vy jste vtělení míru (*peace*). To, co dostáváte vně, jsou jen kousky (*peaces*). Mír, o který usilujete, je ve vás.“ Vy jste pravda, mír, láska, nenásilí a vy jste vpravdě Bohem. Máte-li takové pevné přesvědčení, nebude prostor pro utrpení a vy budete vždy blažení. Nemyslete si, že Bůh je od vás oddělený. Zcela věřte, že „Já jsem Bůh.“

Jednou se Pán Ráma zeptal Hanumána: „Jakým způsobem nade mnou rozjímáš?“ „Na úrovni fyzické jsi mým vládcem a já tvým služebníkem. Na úrovni duševní jsem jiskrou tvého božského Já. Na úrovni *átmana* jsme ty a já jedno,“ odvětil Hanumán. Pán Ráma, potěšený Hanumánovou odpovědí, ho obdaroval perlovým náhrdelníkem, který dostala matka Sítá od svého otce, krále Džanaky, v době jejich sňatku.

Hanumán držel tento cenný náhrdelník v tlapě, bral z náhrdelníku jednu perlu po druhé, přidržel je chvíli u ucha a poté, co do každé z nich kousl, je odhazoval pryč. Sítá byla překvapená, když jeho chování viděla. Pomyslela si, že se Hanumán nevzdal svých opičích rysů. Ráma záměr za tímto Hanumánovým činem znal. Aby to pochopila i Sítá, zeptal se: „Hanumáne, proč do každé

z těchto tak vzácných perel kousneš a pak ji zahodíš?“ Hanumán odpověděl: „Ó, Pane. Zkousím, uslyším-li v perlách tvé jméno. Protože jsem je neslyšel, odhazuji je pryč. Není-li v perle Rámovo jméno, není lepší než kámen. Já chci jen tebe.“ Když Ráma toto prohlášení vyslechl, nabídl objetím Hanumánovi sám sebe.

Vnitřním smyslem této příhody je, že Ráma se nalézá tam, kde je Hanumán a obráceně. Hanumán je ten, kdo uskutečnil jednotu jednotlivce a Boha. V důsledku toho byl Hanumán vždy ve stavu blaženosti. Hanumánovi jsou dávana různá přízviska, jako *šántudu*, *gunavantudu*, *balavantudu* (ten, kdo má mír, ctnosti a sílu). Čerpá svoji sílu z božího jména Pána Rámy. Mnoho lidí nosí boží jméno pouze na rtech, ale Hanumán zpíval Rámovo jméno z hloubi svého srdce.

Jed zůstává jedem, i když je vložen do drahocenné nádoby, zdobené diamanty, perlami a smaragdy. Božská ambrózie na své chuti neztratí, i když je přelitá do mosazné nádoby. Stejně tak je to čistota srdce, na čem záleží, nikoli vnější vzhled. Smyslem zpěvu božího jména je čistota srdce. Zpěv božího jména by měl vycházet ze srdce, nikoli z úst.

Když něco dáváte na charitu, myslíte, že to dáváte Bohu samému. To je pravá charita. Někteří lidé dávají knězi peníze a žádají, aby pro ně udělal bohoslužbu. Bude váš hlad utišen, jestliže se někdo jiný nají? Podobně – jak můžete mít prospěch z bohoslužby, kterou vykoná kněz? Aby byl z dobré činnosti prospěch, měla by být vykonávána osobou, které se týká.

Lidé dnes nejsou schopni pochopit tajemství božství. Vy jste ve skutečnosti ztělesněné božství, ale považujete se za tělo, které je pomíjivé. Bhagavadgíta říká: *Anitjam asukham lókam imam prápja bhadžasva mām*. Jestliže jste přišli na tento svět, který je dočasný a plný utrpení, rozjímejte nade mnou (Bohem).

*Toto tělo je doupětem špíny, je náchylné k nemocem
a nemůže překročit oceán samsáry.
Ó, myslí, nebuď v iluzi, že tělo je trovalé.
Místo toho přijmi útočiště u božských lotosových nohou.*

(báseň v telugu)

Každý může usilovat o šťastný a zdravý život tak dlouho, jak dlouho je naživu. Zdravé tělo vede ke zdravé mysli. Řádně se tedy o své tělo starejte a neustále rozjímejte nad nesobeckým, čistým, stálým *átmickým* principem. Jste členy společnosti. Vaše blaho závisí na blahu společnosti. Usilujte tedy o blaho všech.

Lókáh samastáh sukhinó bhavantu (necht' jsou všechny světy šťastny). Vystříhejte se úzkoprsosti, pěstujte velkorysost a budete prožívat blaženost.

Vtělení lásky!

Tento nový rok přináší také některé dobré důsledky. Nový rok se slaví nejen proto, abychom jedli lahodná jídla. Musíte vstřebávat svaté pocity a rozhodnout se, že budete vést plodný život. Dobro a zlo světa závisí na vašem chování, které závisí na vašich myšlenkách. Rozvíjejte tedy dobré myšlenky. Jedině tehdy budete schopni vést ušlechtilý život. Buďte ideálem pro své bližní. Dávejte jim štěstí. Projevujte vůči nim soucítění. Mluvte s nimi láskyplně. To vše je možné, pokud nabudete božské lásky. Usilujte tedy, abyste se stali příjemci božské lásky. Z celého srdce zpívejte Jeho jméno.

(Bhagaván uzavřel svoji promluvu bhadžany „Hari bhadžana biná“ a „Préma mudita manasé kahó“.)

U příležitosti svátku Ugádi, v Prašánti Nilajam dne 26. března 2001